

Klima Olje og gass

– CCS vil være med å sikre både verdiene og arbeidsplassene på norsk kontinentalsokkel, mener Nils A. Røkke, som er klimadirektør på Sintef og jobber med CO₂-fangst. FOTO: THOR NIELSEN

– Fangst og lagring kan ikke redde olje-Norge

➤ Fangst og lagring av CO₂ kan redde arbeidsplasser i olje- og gassnæringen og skape en ny eksportindustri, sier Sintef-direktør. – Det er en behagelig illusjon, mener professor.

STAVANGER

Karbonfangst- og lagring (CCS) er, ifølge Sintef, nøkkelen til at fossile energikilder fremdeles skal kunne brukes.

– Det blir litt spekulativt å si noe om antall arbeidsplasser, men CCS vil være med å sikre både verdiene og arbeidsplassene på norsk kontinentalsokkel. Du kan også se for deg at dette kan bli en eksportindustri, sier Sintef-direktør Nils A. Røkke til Aftenbladet.

FNs klimapanel har konkludert med at minst 2/3 av olje- og gassressursene må bli liggende igjen i bakken dersom vi skal nå klimamålene.

– Fangst og lagring av CO₂ er helt avgjørende for at de globale klimamålene skal nås, sa Bellona-leder Frederic Hauge til Aftenbladet i går.

Lukke et gap

Innen 2020 er det politisk enighet i Norge om å redusere CO₂-utslippene med 15-17 millioner tonn. Tall fra Miljødirektoratet viser at vi vil ha et gap mellom ambisjonene og forventede utslipp på 8 millioner tonn CO₂, som Røkke mener at CCS kan bidra til å lukke.

– Vi må komme i gang nå med å etablere et sentrallager for fangst og lagring i Nordsjøen nå. Og vi er nødt til å se på petroleumsindustrien.

Dette er en industri som har en egeninteresse av å utvikle CCS, fordi Europa trenger vår gass men de trenger ikke de 240 millioner tonnene CO₂ i utslipp som denne gassen fører med seg, sier Røkke.

Ifølge Sintefs veikart for karbonfangst- og lagring vil politiske beslutninger det neste året avgjøre om, og i hvilken grad, Norge klarer å videreføre sin internasjonale lederrolle på CCS.

– Regjeringen følger ikke opp

– I forslag til statsbudsjett var regjeringen relativt lite konkret. Jeg er spesielt bekymret for arbeidet rundt sentrallagring. Jeg mener at regjeringen ikke følger opp forskningsinnsatsen som de varslet i budsjettet for 2014. Da lovet de at denne innsatsen skulle økes med 70 millioner kroner, men det ser vi ingenting til, sier Røkke.

– Man kunne tenke seg at Norge ble mer proaktiv på dette området, og at det kunne satses på å levere

klimanøytral gass fra Norge. Det handler om å være litt tidlig ute..

– Illusjon

Peter Haugan, professor ved Universitetet i Bergen, er derimot helt uenig i at CCS er løsningen.

– Det er en av de behagelige illusjonene vi kan ha i Norge. Vi kan innbille oss at fossilalderen vil vare mye lenger, sier han.

– Det er mange som liker å håpe på og tenke seg at det kommer en gang, og at da kan vi bare dure på videre. Men lurert man mange nok, kan baksmellen komme enda sterkere.

Han tror heller ikke at CCS vil komme til å bli et industrieventyr. Grunnen er at det alltid vil koste noe ekstra å fange og lagre CO₂ enn det gassen og kullet koster i utgangspunktet.

– Det kommer til å bli billigere med fornybar energi, og da vil gass og kull med CCS tape i konkurransen hvis man allerede strever med å få økonomien til å gå rundt.

Små marginer

– Det er også en myte at man skal kunne tjene så mye penger å drive

CO₂-fangst og lagring

➤ **Fangst:** Karbondioksid (CO₂) skilles ut fra andre gasser i en kjemisk prosess.

➤ **Transport:** Når CO₂-gassen er komprimert til en væskelignende tilstand, transporteres den enten via rørledninger eller i tankbiler og skip til et egnet sted for permanent lagring.

➤ **Lagring:** CO₂ blir injisert ned i geologiske formasjoner som egner seg for lagring og som hindrer at gassen lekker ut, slik det er gjort på Sleipner-feltet i Nordsjøen.

➤ **Fordeler:** Gjør den fossile energien langt renere.

➤ **Ulemper:** Forlenger levetiden på fossil energi, som kan hindre overgang til grønne energiformer.

med fangst og lagring. Det er ikke som å finne et nytt oljefelt. Det ligger ikke store marginer i å drive dette.

Haugan mener at metoden som blir brukt for å regne ut hvorfor vi trenger fangst og lagring ikke er god nok. Han sier at gapet heller ikke blir så stort som anslagene til nå har vist fordi når vi skifter ut gass og kull med fornybar krever ikke det fullt så mye energi.

Hva er svaret da, ifølge Haugan? – Det er fornybar energi. Sol og vind blir billigere og billigere. Vi kan etter hvert bygge ut mer fornybar energi som vi kan eksportere, sier han.

HILDE ØVREBEKK LEWIS

hilde.ovrebekk.lewis@aftenbladet.no

Peter Haugan, professor på Geofysisk Institutt ved Universitetet i Bergen. FOTO: UIB